

Wiosna
i Obwieszczenia
opłacają się
po 1 sgr. 3 fen. od wiosny
Pojedyncze egzempl.
sprzedają się po 1 sgr. 6 fen.
w Ekspedycji
przy Placu Wilhelma. nr. 5.
Listy
do Redakcji i do Expe-
dycji winny być
frankowane.

Poznań, 19 listopada. Zebrany na sejm prowincjonalny w W. Ks. Poznańskim, zostały przedłożone następujące najwyższe propozycje, które podajemy w tłumaczeniu urzędowym:

My **Wilhelm**, z Bożej łaski król pruski, itd., zasyłamy wam na sejm prowincjonalny wiernym stanom naszym Wielkiego Księstwa Poznańskiego najlaskawsze Nasze pozdrowienie i następujące przedłożyć im kazaliśmy propozycje celem obradowania nad takowemiż i ich załatwienia.

1) Ze względu na zlecone stanom wiernym §§ 5 i 47 ustawy z dnia 2 marca 1850 w interesach banku rentowego działania wspólne i zleconą im kontrolą, przystąpić takoweż mają zgodnie z tém, co im zakomunikuje w tej mierze Nasz komisarz, do wyboru deputowanych i ich zastępców.

2) Dla należących do prowincyi komisji obwodowych poboru uklasifikowanego z dochodu, obrać mają Nasze wierny stany zgodnie z § 24 ustawy z dnia 1 maja 1851 r. nowych członków i ich zastępców. Co do liczby mających być obranych dla pojedynczych komisji obwodowych członków i zastępców, jak niemniej co do reszty zasad, jakich trzymać się przy wyborze wypadu, pozostaje się przy przepisach, wedle których dodawniejszych przystępowano wyborów; specyfikacje zaś mieszkańców obwodów pojedynczych, którzy obowiązani są do płacenia podatku z dochodu, udzieli Naszym wiernym stanom Nasz komisarz.

3) Następnie wiernym stanom Naszym przystąpić wypadnie o ile tego potrzeba wymaga, zgodnie z § 5 nr. 2 ustawy z dnia 11 maja 1861, tyczącej się prestacji wojennych i wynagradzania za takoweż, i to przy stosownym stanów pojedynczych udziale, do obrania komitetu.

4) W miejscach członków i zastępców, którzy powstępowali z komisji obwodowych dla uregulowania podatku gruntowego, obrać mają Nasze wierny stany zgodnie z § 13 instrukcyi z dnia 21 maja r. (Zbiór praw str. 257), tyczącej się postępowania przy wypośredkowaniu czystego dochodu z nieruchomości i to ze zastosowaniem się do tego, co im w tej mierze Nasz komisarz bliżej zakomunikuje, nowych członków albo i zastępców.

5) Wedle § 8 nr. 4 i 5 ustawy z dnia 21 maja r. 1861 (Zbiór praw str. 317), tyczącej się zaprowadzenia podatku budynkowego, mają być po osadach wiejskich tych, w których nie ma przeważnej liczby w najm powypuszczanych domostw mieszkalnych, budynki te, jakie oprócz domów mieszkalnych ulegają podatkowi, a jakie oznaczone są § 5 sub 1 i 2 ustawy napomkniętej, również i budynki, które do innych z gospodarstwem połączonych fabryk i zakładów im podobnych należą, do tej szacowane pozycyi poborowej, do której szacowane są budynki tegoż samego gatunku i równej lub podobnej objętości po miastach tych, które w celu przyrównywania po wysłuchaniu zdania sejm prowincjonalnego dla każdego oznaczone zostaną powiatu; dalej mają być pozostawiane dla każdej prowincyi po wysłuchaniu zdania sejm prowincjonalnego takie znamiona, wedle których po osadach wiejskich tych, w których nie ma przeważnej liczby domostw mieszkalnych regularnie w najm przypuszczanych przy uwzględnieniu zachodzących w prowincyi stosunków, budynki podatkowi ulegające w miarę rozmaitych pozycyi oszacować przypadnie. Nasze wierny stany zechcą stosownie do tego zdać opinią swoją tak względem miast o-wych normalnych, jako i znamion dla oszacowania wedle zakomunikowań, jakie ich ze strony Naszego komisarza dójść mają.

6) Celem zdania opinii swęj zasyłamy Naszym wiernym stanom rys do prawa tyczącego się zniesienia pruskiego prawa krajowego z roku 1721 z instrukcyi z dnia 21 września 1773 roku dla rządu Zachodnich Prus w częściach kraju, jakie należą do prowincyi Poznańskiej.

7) Słyszeć nareszcie pragniemy zdania Naszych wiernych stanów co do podstawy dla regulaminu powiatowego, do jakiej przystąpić zamierzamy. W tym do celu przedłoży stanom Nasz komisarz promemoria, w jakim zwraca się uwagę na kwestye główne, dla których załatwienia ważnym staje się szczególnie uwzględnienie różniących się od siebie stosunków pojedynczych kraju części.

Tycząc się stałego zarządu stanowego, w tej to mierze komunikuje wiernym Naszym stanom czego potrzeba Nasz komisarz.

Dla czynności sejm prowincjonalny wyznaczaliśmy tygodnie.

Wiernym Naszym stanom pozostajemy w łasce Naszej wdzięczni.

Dan w zamku Babelsberg, d. 27 października 1862.
(podp.) **Wilhelm**.

Bismarck. v. Itzenplitz. v. Mühler. Hr. Lippe. v. Jagow.

Do
stanów na sejm prowincjonalny W. Ks. Poznańskiego zgromadzonych.

Mowy odczytane na posiedzeniu zagajającym z dnia 16 b. brzmiały, wedle G. a. z. W. Ks. Pozn., jak następuje:
Komisarz królewski, p. Bonin, przemówił w te słowa:
„Najj. Pan rozkazem najwyższym z d. 27 z. m. zalecił we-
wniosku ministerstwa stanu, ażeby sejmy prowincjonalne

monarchii dziś się zebrały. Na sejm 13 W. Ks. Poznańskiego zamianowanym będąc przez króla Jmci komisarzem królewskim, miałem zaszczyt zaprosić was szanowni panowie na ten sejm, jakoż mam zaszczyt go teraz zagaić. Najwyższy dekret z propozycjami z d. 27 października r., który niniejsze u-
tobie panie marszałku doręczam, skreślił przedmioty, które oddane zostaną pod obrady szanownego tego zgromadzenia. Są to dla interesu prowincyi, co większa dla interesu państwa bardzo ważne i znakomite sprawy. Oprócz tego będą wam udzielone przedmioty we względzie spraw stanowych prowincyi w większych rozmiarach, ponieważ sejmowi 12 z powodu krótkości jego trwania nie można było ich przedłożyć i one obejmują przeto czas od 11 sejm prowincjonalnego który był w roku 1856 zebrały, aż do dnia dzisiejszego. Pod tym doświadczonej kierunkiem szanowny panie marszałku, który najwyższe zaufanie, a jak się spodziewam, przy wszechstronnej zgodzie tego szanownego zgromadzenia i jak zaręczam ku mojej wielkiej radości, znów w twoje ręce złożyło, sądzę że mogą na pewno tuszyć, że Meci szanowni panowie będziecie gotowi też obrady obszernie z oględnością i gruntownością odrabiać, które dla dobra państwa, jako też prowincyi pomyślny zabezpieczą wypadek. Co z mojej strony stać się może, będzie to moim również ważnym jak miłym obowiązkiem. Podając ci panie marszałku te słowa powiedziane, w poświadczonym tłumaczeniu, upraszam cię, abys je w polskim języku dał odczytać, tudzież ogłaszam w imieniu i z pełnomocnictwa Najj. Pana naszego najlaskawszego króla 13 sejm prowincjonalny Wielkiego Księstwa Poznańskiego za otwarty.“

Na co odpowiedział p. marszałek sejmowy, baron Hiller:
„Szanowny panie komisarzu sejmowy! Wyrzeczone w tej chwili przyrzeczenie twoje względem popierania najusilniej nam przekazanych czynności, z tém większem przyjmuję podziękowaniem, ile że wiem z doświadczenia, że to zaręczenie dla prowincyi, której pomyślność tak serce twoje obchodzi, będzie bardzo skutecznem. Mości panowie, wiem, że się na to podziękowanie zgodzicie, bo was wszystkich toż samo życzenie ożywia, dla dobra Wielkiego Księstwa wedle najlepszych sił pracować; dla tego jestem przekonany, że większy zakres naszych prac tegorocznych nie przeszkodzi w załatwieniu gruntownem ich w oznaczonym czasie. Mości panowie, jeżeli tą rząż znów przedmioty w ważnych powszechnych sprawach państwa pod obrady i opinią oddane zostały, przeto uznacie w tém ze mną z wdzięcznością rostronną pieczołowitość i poważną wolą naszego króla i pana: postępowania po najgruntowniej-szej rozwadze drogą praktyczną doświadczenia na której jedynie przy pomocy Boga kraj może się ustrzedz przed jednostronnemi środkami. Pozwólcie tej wdzięczności nadać wyraz w okrzyku: Niech żyje najjaśniejszy król!“

NPan raczył nadać generał porucznikowi na odstawce Ciesielskiemu, dotychczasowemu dowódcy 7 dywizyi, gwiazdę do orderu orła czerwonego drugiej klasy z liściem dębowem, a dotychczasowemu pierwszemu sekretarzowi legacyjnemu przy cesarsko francuskiem poselstwie w Berlinie, margrabiemu Cadore, order korony król. drugiej klasy.

Berlin, 18 listopada. Król przeniósł się onegdaj na stałe mieszkanie z Babelsbergu do tutejszego zamku. Przybycia królowej, która obecnie w prowincyi nadreńskiej bawi, oczekują tu w końcu bieżącego tygodnia.

— Adresy lojalne nie tylko że nie ustawiają, ale jeszcze się mnożą. Dziś przyjmował król deputacje z podobnemi adresami z Barmen i Malboga. Pruski Volksverein, właściwy wskrzesiciel tak licznych adresów przywiązania, postanowił obecnie i z swęj strony jako indywiduum resp. korporacja wręczyć królowi adres lojalny. Adres ten przesłany będzie przez cyrkularz podpisany przez wszystkich członków zarządu stowarzyszenia do wszystkich stowarzyszeń obwodowych celem pozyskania jak najliczniejszych podp. sów.

— Nadeszły tu dziś już wiadomości z Wrocławia, Szczecina i Magdeburga nie pozostawiające żadnej wątpliwości, że w miastach tych zgromadzone sejmy prowincjonalne uchwały adresy do NPana tyczące się ogólnego położenia kraju. Z Królewca dochodzi wiadomość, że i tam podany będzie wniosek o podobny adres, ale jak się zdaje, natrafi na żywą opozycją. Na sejmie prowincyi brandenburskiej w Berlinie zebrany zasiada także były prezes ministerstwa p. Manteuffel.

— Książę Pruski i dostojna jego małżonka zamieszkują w Rzymie pałac Cafarelli na Kapitolu, a gościem ich tamże jest książę Walii, następca tronu angielskiego, z czterema swemi towarzyszami. Księstwo Pruskie zabawi aż do końca listopada w Rzymie, poczem dostojna ta para uda się do Florencyi; książę Walii opuści Rzym po urodzinach swęj siostry dnia 21 listopada i powraca do Osborne.

— Pierwszy pancerny statek parowy, jaki marynarka król. budować każe, otrzyma nazwisko „Berlin“ ze względu na ofiarowaną przez miasto to sumę 85,000 tal.

— Pułkownik policyjny Patzke wprowadził się znowu do swego mieszkania urzędowego, zdaje się zatem, że obejmie na-powrót dawniejsze swe urządowanie.

— Piszą do G. a. z. K. o l. z Berlina, że odtąd osoby cywilne tylko z asystencją wojskową mają być wpuszczane do koszar.

— Dnia 13 listopada umarł w Tybindze, w Wirtemberg-skiem, jeden z najznajmniejszych poetów niemieckich, Ludwik

Uhland. Urodził się r. 1787 w Tybindze, gdzie większą część życia przepędził i gdzie lat kilka przy tamecznym uniwersytecie wykładał literaturę niemiecką. Stał jako poeta na czele szkoły szwabskiej, stanowiącej przejście od romantyków do tendencyi najnowszych; poezye jego, już nowszym duchem owiane, bardzo są ulubione u Niemców; wiele z jego pieśni stało się ludowem. Obok poezyi zajmował się pilnie sprawami publicznymi; zasiadał w sejmach wirtemburskich, ar. 1848 rząd wirtemburski wysłał go do bundestagu. W ostatnich czasach popierał tendencye tak nazwane wielkoniemieckie.

Dobrydzień, 16 listopada. Posła radcę rejencyjnego Seuberta z Halberstadtzkiego przesadzono w naszą okolicę górno-szląską jako specjalnego komisarza ekonomicznego. Zapewne podzielił sprawy, albowiem już tu mamy innego komisarza ekonomicznego, któremu sprawy komisji jeneralnej i rozkład podatku gruntowego powierzono tak w naszym lublinieckim jako i w oleśnym (Rosenberg) powiecie. P. Seubert, który przychodzi do okolicy całkiem polskiej, nie umie słowa po polsku.

KROLESTWO POLSKIE.

** Warszawa, 16 listopada. Ogłoszenie prawa drukowego, jakkolwiek ono będzie, napotyka uporeczywie na trudności ze strony, z której ich się najmniej spodziewać godziło. Ze członkowie rządu rosyjscy nie czują potrzeby śpieszenia się z oddaniem po sąd opinii publicznej swego postępowania, że im jest trudno przezwyciężyć się do uznania prawa każdego cywilizowanego narodu, wypowiedzenia jawnego swych rdzennych potrzeb, że oni najprawdliwszą publiczną nagana choćby najmniejszego czynownika nazywają aktem buntowniczym i w skazówkach przez zdrowe dziennikarstwo podawanych zawsze tylko jakąś pressją upatrują, której broń Boże nie trzeba ustąpić, to wszystko da się wyrozumieć, pomnąc na niewieliczno-despotyczny ustrój ich pojęć politycznych; ale że od kilku miesięcy wypracowany projekt do prawa prasowego, przeszedłszy krytykę Rosyan, znajdzie nieprzełamaną zaporę w statystyce Polaka, dobrze obeznanym z potrzebami stopnia oświaty swego narodu, w człowieku wysoko naukowe ceniącym i mieniącym się liberalnym, temu trudno uwierzyć, a jednak tak jest niezawodnie. Doszliśmy do tego, że Rosyane chlubią się zamiarem zniesienia cenzury, a winę jej trwania na Polaka składają.

W sprawie morderstwa popełnionego na Völknerze nie rząd nie ogłosił, to też najrozmaitsze wersje obiegają miasto. Zdaje się być pewną, że bezpośrednim powodem do sprzątnięcia ze świata tego agenta policyi tajnej, była chęć odebrania mu spisu młodych ludzi przeznaczonych na ofiary proskrypcyi przez brankę.

Świeżo mianowany dyrektor główny komisji skarbu p. Bagniewski, wydał okólnik do swych podwładnych znoszący zupełnie używanie języka rosyjskiego w korespondencyi urzędowej, nawet w sprawach, które przeznaczone są do Petersburga. Życzyłoby wypadało, aby, po uznaniu języka polskiego jako urzędowego w Królestwie, zdjęto z gmachów rządowych rosyjskie napisy, coby za sobą pociągnęło wymazanie rosyjskich napisów na szyldach kupieckich i rzemieślniczych, datujących z czasów nikolajowskich.

P. Matias Rosen wyjeżdża z polecenia rządu do Alzacyi w celu zwiedzenia kolonii rolniczych żydowskich tamże istniejących, a których opis zamieściła niedawno Revue des deux mondes. Ma być w projekcie urządzić i u nas podobną kolonizacyą.

Wychodzący w Dreźnie urzędowy dziennik Dresdner Journal donosi o uczęszczaniu do teatru ludności warszawskiej nieurzędowej, w czém się grubo myli. Prócz wojskowych i kilku urzędników zapewniają teatr amatorowie biletów gratis. Jaki to rodzaj publiczności, nie potrzebuję dodawać.

Dalszy ciąg sprawozdania o radach powiatowych.
Więzienia.

W kwestyi więzień nastęrczyły się radom powiatowym następujące spostrzeżenia:

Na więzienie detencyjne w Białej, potrzebny jest oddzielny budynek, dotąd bowiem dla braku miejsca, obwinieni mieszczą się razem z osądzonymi, mają ciasne lokale, po różnych miejscach rozrzucone i powietrze niezdrowe. Nim to jednak nastąpi, uważała rada powiatowa że tymczasowo więźniów nie-osądzonych możnaby pozostawić w Białej, osądzonych zaś przenieść do Siedlec; zmienić system dotychczasowego rozmieszczania więźni; urządzić oparkanie; dać wentylatory i powiększyć okna. Za stosowne także uznała rada zaprowadzenie łaźni, do którejby więźniowie przynajmniej raz na tydzień uczęszczać mogli. Częste pobielanie kotłów żelaznych; urządzenie kaplicy w bliskości więzienia; oddzielanie małe-tnich przez czas badania; odsyłanie ich po osądzeniu do kolonii karnych, na ten cel w kraju urządzić się winnych; nabycie dla więźniów książek elementarnych; zaprowadzenie dla więźni rozmaitych warsztatów rzemieślniczych; podanie im w więzieniu środków zarobkowania i składania zarobków tych do kasy oszczędności: oto są uwagi, które rada powiatowa wprowadzonem w czyn widziećby pragnęła. Co do więzienia policyjnego i funduszu transportowego, objawiła rada życzenie, aby fundusz ten przeszedł na wyłączną własność powiatu i był użyty na zamierzone ulepszenia w więzieniu detencyjnym.

Obejrzenie aresztów detencyjnego i policyjnego w mieście Hrubieszowie, przekonało radę powiatową hrubieszowską, że szczupłość i niedogodność onych pod względem sanitarnym,

wskazują potrzebę obmyślenia innego lokalu i stósownych na ten cel fundusów.

Rada powiatowa zamojska chcąc się przekonać, czy zakłady karne w powiecie wymagają i jakich ulepszeń, wyznaczyła delegację, która po zbadaniu stanu więzień, przedstawiła ma swe uwagi na przyszłym posiedzeniu.

Szarwarki oraz komunikacje lądowe i wodne.

Mnogość dróg komunikacyjnych powiat krasnostawski przecinających, nie pozwala komitetowi użycia wszystkich sił szarwarkowych w jednym kierunku, zwłaszcza, że ogólnie w powiecie, szarwark dotąd wykonywanym jest w naturze. Usiłowania zatem szarwarkowe, muszą się ograniczać na reparacjach, dopóki tą drogą komunikacje główne nie zostaną utrwalone i dopóki fundusze stałe, czy to z zmiany robocizny na pieniądze, czy z innych źródeł, nie wzrosną do tego stopnia, aby można było rozpocząć i wykonać gruntowniejszą pracę. Jedyna droga bita, jaką obecnie komitet w dalszym ciągu przeprowadzić zamierza, jest na trakcie z Chełma przez Rejowiec do Krasnegostawu. Tu, ponieważ trzy przedstawiają się kierunki, począwszy od Rejowa do Chełma, rada powiatowa zawieszając swoje ostatnie wyzyczenie, wydelegowała z grona swego członków, którzy z pomocą inżyniera powiatu zbadać mają ten przedmiot na gruncie, wyszukać najkorzystniejszą linię pod względem komunikacji i łatwości budowy, sporządzić kosztorys, odebrać deklaracje od stron i operat tak uzupełniony, przedstawić radzie na pierwszym posiedzeniu. W ogólnym poglądzie na kwestyę szarwarkową rada czyni uwagę, że nadal fundusze szarwarkowe, winny się koncentrować w kasie powiatowej i zostawać pod rozporządzeniem rady powiatowej. Dalej zważając, że powiat krasnostawski dotąd nie miał sobie udzielonych żadnych fundusów na drogi bite drugiego rzędu, owszem, dochody z podatku szarwarkowego, z opłat i kar żadne nieodrobione, nieprodukcyjnie dla samego powiatu pobierane, stale powiększały tylko ogólny kapitał gubernii, rada nie żądając na teraz zasiłku i pomocy z innych fundusów, jak np. z sumy 20,000 rs. przez skarbu Królestwa na drogi bite drugiego rzędu corocznie przeznaczanej, ogranicza się do żądania zwrotu z ogólnego kapitału gubernii, tej części kapitału, jaka na powiat krasnostawski przypada. Mając sobie przedstawiony przez komitet drogowy, reskrypt rządu gubernialnego lubelskiego, z roku bieżącego, w którym przywodzi dekret najwyższy z dnia 29 sierpnia 1820 roku, że szarwark nie na wymiar, lecz na dnie winien być wymagany, a to dla uniknięcia reklamacji ze strony mieszkańców, do szarwarku obowiązanych; rada korzysta z tej sposobności, dla przedstawienia wniosku, że podobne polecenia przeciwne wydanej instrukcji rządowej szarwarku dotyczącej, podług której wszelka robocizna powinna być na wymiar wymagana i do czego stósowne obliczenia zawiera, uchylić należy. Robocizna na wymiar pod każdym względem jest odpowiedniejszą i sprawiedliwszą dla pracujących, gdyż instrukcja rządowa w wymiarze roboty są zasłonięci i nikt z dozoruujących nie może im robić zarzutu, że nie dość rano do swjej pracy przychodzą. Z drugiej także strony komitety specjalne drogowe, mając za sobą prawo, wszelkich niesłusznych reklamacji unikną, a robocizna szarwarkowa korzystniejszą dla dróg spożytkowaną zostanie. Instrukcja rządowa przesłana komitetom przez właściwą władzę powinna być rozpatrzoną i zmodyfikowaną, skoro się zdarzają reklamacje przeciw wymiarowi roboty; zasada wszakże robocizny na wymiar, powinaby być utrzymywana. W końcu rada powiatowa wezwwała komitety drogowe o ściągnięcie od kontrahentów, mianowicie zaś od dworów z pustkami, deklaracji, co do zmiany na rok przyszły robocizny na pieniądze, ustawiając cenę dnia ciągłego na k. 30, a pieszego na kop. 15 bez prejudykatu na przyszłość.

Przystąpiwszy do wniosków nad utrzymaniem i budową dróg komunikacyjnych i traktów drugiego rzędu, Rada powiatu łukowskiego mając z jednej strony przekonanie: że skoncentrowanie całej siły szarwarkowej w jeden punkt przyczyni się do pośpiechu robót i do udokładnienia nadzoru technicznego; z drugiej zaś biorąc na uwagę, że użycie szarwarku w naturze nie mogłoby w tym razie mieć miejsca, — zaproponowała: aby szarwark w naturze bezwarunkowo na pieniądze zamienić, licząc za dzień pieszego po k. 30, a za sprężajny po kop. 60, gdyby zaś kontrahentom miała być pozostawiona wolność odrabiania lub opłaty, — w takim razie uważa, że opłatę tę należałoby oznaczyć za dzień pieszego 37 1/2 kop. za sprężajny 67 1/2 kop. Wnioskowała obok tego rada, aby roboty odbywały się na wymiar; żeby rozkłady robót szarwarkowych tak śpiesznie były przygotowywane, aby w marcu palety interesentom mogły być doręczone; żeby wreszcie reparacje mostów po miastach zarządzał komitet szarwarkowy, któryby anszlagi ostatecznie zatwierdzał. Fundusze na drogi bite po ekspiracji kontraktu z dzisiejszą administracją pragnie rada przyjąć pod swoją dyspozycją, z oddawaniem bowiem utrzymania dróg przez licytacją, łączą się konieczne widoki zysków przedsiębiorcy; powierzenie zaś onych radzie ziszczają zamiary rządu, poruczając drogi i fundusze na nie, opiece obywatelskiej.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Z Podola, 13 listopada, piszą do Czasu: Marszałków naszych gubernialnego i powiatowych, aresztowanych w miastach gubernialnym i powiatowych, wywieziono w nocy z 11 na 12ty t. m. pod eskortą żandarmów do Petersburga. Do tej chwili wiadomo mi szczegółowo o wywiezieniu marszałka gubernialnego Sadowskiego i marszałków powiatowych Czerwińskiego i Rozdrażewskiego, których porwano w nocy i nie pozwalwszy pożegnać się z żonami, powieziono w tajemnicy gościńcem petersburskim. Wiozącym żandarmom zabroniono mówić jak się nazywają, gdyż właściwie mają już oni w oczach policyantów i żandarmów jedno nazwisko: „gosudarstwiennoj prestupnik.“ Do tej chwili nie mam jeszcze wiadomości z innych miast powiatowych podolskich, czy stamtąd także powieziono marszałków do Petersburga; zdaje się jednakże że to nastąpiło, gdyż wszyscy jednakowy czyn popełnili, t. j. podpisali adres legalny drogą legalną podany, za co wszyscy zostali uwięzieni w miejscach swego urzędowania i zapowiedziano im, że

będą stawieni przed sąd senatu; zapewne więc wszystkich do Petersburga przed ów tak zwany sąd powieziono.

Wszystko to było przewidziane, bo znający system rządu na samowoli oparty, wiedzą, że spełnienie obowiązku obywatelskiego, przedstawienie potrzeb kraju, upomnienie się o zadosty uczynienie jego prawom, uważane jest za przestępstwo i srodze prześladowane. To jednak nikogo od spełnienia powinności nie odstrasza i odstraszyć nie może, przeciwnie prześladowanie zwiększa zapał do spełnienia powinności obywatelskiej.

Gubernator podolski Braunschweig, otrzymawszy „wysoczajszy wygovor“ z powodu, iż Podole będące pod jego dykturą, podało znany adres, stracił prawie zupełnie głowę, a gorliwość i zapał w prześladowaniu narodowości do szaleństwa prawie posuwa. Aby dowiedzieć, że Kamieniec jest miastem rosyjskim, kazał zrzucić jednego dnia wszystkie polskie napisy i szyldy nad sklepami; odwieczne nazwiska ulic zmienić na rosyjskie, napisy ich zatrzeć i zamalować polecik, a rosyjskie wyryć, i jak w roku zeszłym tak i teraz niszczy w Kamieńcu wiele pamiątek przeszłości. Zdaje mu się wszędzie widzieć zamachy i zbrodnie stanu. Porozyszał szpiegów po oberzach aby śledzili, czy jaki obywatel przyjechawszy do Kamieńca na targ, nie robi zamachu na jedność państwa, co mówi i gdzie chodzi; cały dzień gubernator zajęty jest odbieraniem tak ważnych raportów. Gdy 5 t. m. był w Kamieńcu przepisywany ustawą zjazd kilku pośredników mirowych, niespokojność gubernatora nie miała granic. Prześladowuje także załobę, uważając ją za zbrodnią stanu, a kilku urzędników u których na kapeluszach ujrzał krepę, wypędził ze służby.

ROSYA.

Petersburg, 12 listopada. Ślady wielkich pożarów tegorocznych w Petersburgu z wolna znikają. Dwór wpraxina, Folkuwny Rynok i gmach ministerstwa spraw wewnętrznych do tyła odbudowane, że sprzedaż odbywa się na nowo, a drukarnia ministerstwa i wydział lekarski już installowane.

Wiadomości z Finlandyi codzień smutniejsze, na zimę głód nieuchronny.

Szlachta niemiecka w prowincjach bałtyckich, potomkowie kawalerów mieczowych, sierdzi się, że lud wiejski przez nich gnębiony i wyzyskiwany, wymyka się z pod ich władzy feodalnej.

Z Kaukazu donoszą, że dnia 1 października w nocy napadł oddział górski na generała Kuchareńko, który podróżował po wożem w towarzystwie kapitana sztabu Johansona i kozaka. Górale przedarłszy się niepostrzeżeni przez trzy kordony graniczne rosyjskie, zaczęli się po drodze, ubili kilku kozaków przybiegłych na pomoc, a Kuchareńka i Johansona uprowadzili w góry, pomiędzy niepodległe jeszcze plemiona. W jednej z utarczek z Rosyanami następnie zginął od kuli rosyjskiej generał Kuchareńko, którego Czerkiesi z sobą wiodli, przywiązane go na koniu. Johansona miano wykupić.

AUSTRYA.

Cieszyn, 17 listopada. Pewna liczba rolników okolicznych miała zamiar założyć Towarzystwo rolnicze. Ponieważ jednak obrady miały się toczyć w języku polskim, rząd rakuski zabronił założenia Towarzystwa, pod pozorem, że już w Bernie istnieje Towarzystwo rolnicze dla Morawy i Szląska! Rozumie się że owo berneńskie Towarzystwo obraduje po niemiecku; gdyby Cieszynscy chcieli obradować po niemiecku, rozumie się, że rząd byłby nietylko im pozwolił, ale ich wspierał; ale Towarzystwo rolnicze polskie, to co innego!

Wiedeń, 16 listopada. W gabinecie wiedeńskim przyszło do niemiłego zajścia. Wydział finansowy obradujący nad budżetem za rok 1863, kończąc pracę zajmuje się jeszcze budżetem wojskowym. Dr. Giskra, sprawozdawca z działu wojskowego, nader zajmujące poczynił odkrycia. Tak np. różnica powstała z wydatków armii włoskiej, które jak wiadomo uskuteczniają się w srebrze, bo włoski papierki austriackie nie przyjmują, ustanowiona w budżecie tak samo, jak w roku zeszłym, pomimo że ażo zmniejszyło się niemal o połowę; wydatki na jenerała adjutanturę głównodowodzącego armią włoską dwa razy zamieszczone pod odmiennymi rubrykami; wydatki ustanowione wedle stopy wojennej pomimo pokojowych zarządzeń kół urzędowych; utrzymanie 8000 wojska wyganego księcia modeńskiego obciążają skarbu austriacki, itp. Poseł Giskra zalecił skreślenie tych i tym podobnych pozycji; minister wojny hs. Degenfeld zażądał instrukcji, co począć, alicsi w sferze najwyższej przeciwko okrojeniu się oświadczone. Sam cesarz jest przeciwny wszystkiemu co prowadzi do zmniejszenia wojska, w czem go partya dworska popiera, kładąc akcent na to, że przedewszystkiem na zewnątrz należy utrzymać się monarchii. Mimo chwilowej opozycji skończy się jednak na tém że izba powolna skinieniu, ustąpi i pozwoli na wszystko, czego rząd żąda.

Biorąc pochop z ostatnich not dyplomatycznych angielsko-rosyjskich w sprawie wschodniej, korespondent tutejszy do Czasu tak charakteryzuje obecne usposobienie Austrii dla Rosyi:

Noty wymienione między Londynem i Petersburgiem z powodu ostatnich wypadków w Turcyi i artykuły dzienników uważanych za organa owych dwóch gabinetów, zdają zastaną, którą Rosya pokrywać usiłowała przed Europą, swe potajemne wpływy w prowincjach zadunajskich i w Grecyi. Lord Russell nazwał te wpływy „zbrodniczą intrygą“ i nacechował politykę rosyjską względem Turcyi znamięm rewolucyjną mającą na celu rozszerzenie granic Rosyi. Gabinet rosyjski powstał przeciw temu zaskarżeniu, oświadczając, że Rosya jest państwem konserwatywnym, że chce zachowania Turcyi, lecz że nie może opuścić chrześcian grecko-słowiańskich zostających pod berłem sultana, i że żądała i żądać nie przestanie polepszenia ich losu. W ten proces między Anglią i Rosją, który przy terażniejszych okolicznościach może łatwo przybrać większe i ostrzejsze rozmiary, wchodzić zaczynają i tutejsze dzienniki. Presse dzisiejsza w artykule wstępnym mającym pewną barwę dyplomatyczną, staje otwarcie po stronie Anglii i dowodzi, że chrześcia-

nie grecko-słowiańscy są tylko narzędziem polityki rosyjskiej i że celem tej polityki jest rozbicie Turcyi. Gabinet petersburski dla podniesienia na nowo swego wpływu w Serbii i Czarnogórze które do działania popchnął a potem opuścił, odzywa się ze swym opiekunem dla chrześcian tureckich posłannictwem. Presse sądzi, że ten głos nie znajdzie tam żadnej wiary i nie zrobi żadnego wpływu. Utrzymuje dalej, że rewolucya grecka wywołana została przez złoto i agentów rosyjskich i dowodzi, że Rosyi nie idzie tam o poprawę losu Grecyi, która miała rząd konstytucyjny i liberalne instytucje, lecz po prostu o swój własny interes, aby wprowadzić na tron księcia Leuchtenbergskiego, lub popchnąć Grecyą do wojny z Turcyą. Pierwszy cel uważa Presse za chybyony już, gdyż opozycja Anglii i Austrii miała zachwiać usposobienia Francyi, z razu przychylnie wniosłowi Eugeniusza Beauharnais. Co do drugiego, Grecy już wie, iż wszelki napad na Turcyą byłby hasłem do interwencji ze strony Francyi i Anglii, a rząd tymczasowy w Atenach oświadczył, iż nie ma takich zamiarów. Gabinet petersburski ma więc przeciw sobie główne państwa Europy. Mówią tu liczy na Prusy i na Włochy dla zrobienia odwetu przynajmniej Austrii. Stronnictwo ruchu włoskiego czyni podobno przygotowania do wysłania ochotników do Grecyi. Turcy już przeciw temu protestuje i zapewne, że czujność floty angielskiej położy tym zabiegom tamę. W każdym razie artykuł Presse pokazuje, że w usposobieniach tutejszych dla Rosyi jest więcej nawet cierpkości niż dawniej.

FRANCYA

Paryż, 15 października. Nadeszła przedwczoraj wiadomość gabinetu petersburskiego na notę francuską, tyczącą zawieszenia broni w północnej Ameryce. Odpowiedź ta nie wprowadziła bardzo grzeczną, ale co do rzeczy wręcz odmowną. Książę Gortczakow oświadcza, że zawsze zachodziły stósunki najściślejszej przyjaźni między Rosją a Stanami Zjednoczonymi, że w skutek tego rząd rosyjski nie szczędził nigdy rządowi waszyngtońskiemu najserdeczniejszych rad, że zatem i teraz nie przestanie działać w tym duchu, ale że właśnie stósunki przyjacielskie są główną przeszkodą w wywieraniu jakiegokolwiek nacisku, celem spowodowania do zawarcia zawieszenia broni w Waszyngtonie w myśl noty francuskiej, natenczas gabinet petersburski wpływem swoim moralnym wspierać będzie usiłowania cesarza Napoleona, ale na tém ograniczy się udział Rosyi w tej sprawie. Widziemy zatem, że Anglia jeszcze pokazuje się zgodniejszą, gdyż pochwaliła zasadę, powątpiewając tylko stósowności ze względu na czas i okoliczności. Co do tego dnośmyślnie przemawiają wszystkie dzienniki angielskie powoła do rządu swym; nawet Times, najgorliwszy jescze obrońca stanów południowych, powiada w jednym z ostatnich swoich numerów, że w chwili obecnej domaganie się zawieszenia broni byłoby czynem tak oczywiście korzystnym dla północnej konfederacyi, a tak przeciwnym zjednoczeniu północnemu, że Amerykanie północni musieliby w niem uważać tylko krok nieprzyjacielski przeciw sobie wymierzony; za przeto względ i żadna potrzeba nie nakazują Anglii, aby puszczała na taką „awanturę.“ Niezależne dzienniki francuskie przeciwne są również zamysłom pośredniczenia w Ameryce, gdy tymczasem dzienniki poufne puściły się już na hasło w myśl noty ministeryalnej, przeciw Anglii. Constitutionnel ma jutro wystąpić z wielkim rozumującym artykułem, nawet poważny Monitor kruszy kopie w obronie polityki średnicwa. Jak już powiedzieliśmy wczoraj, ogłoszenie wzmiankowanej jest widocznie odwołaniem się do opinii publicznej, przeciw odmownej odpowiedzi rządu angielskiego, ale co znają cesarza i usposobienie otaczających go ludzi, jako rozwoj jego polityki, upatrują w tém objaw wypadkami broni, mając przekonanie, że teraz Francya sama rozpocznie pośrednictwo, czyli raczej działanie na korzyść stanów południowych w Ameryce. Wprowadzają z tym zamiarem w świat związek to, co się dzieje, a raczej dział będzie w Meksyku wyprawa meksykańska ma być wstępem do wielkiego dramatu francuskiego na drugiej półkuli; wszakże to jeszcze tylko myśli. Wczoraj jednak była licytacja na dostawę szyn żelaznych dla kolei z Vera Cruz do Cordowy; przybito dostawę angielskiemu domowi Blount, który aż do 15 stycznia zobowiązał się dostawić w Vera Cruz 6,100 beczek szyn żelaznych beczkę po 215 fr., jest to zatem interes 1,300 tysięcy fr. Obliczoność ta jest skazówką, że w myśli rządu okupacyi Meksyku trwać będzie długo jeszcze; dla natychmiastowej wyprawy wojska kolei nie robią, gdyż takowa może być najprędzej sformułowaną w początku marca, a do tego czasu spodziewać się należy istanowczych wypadków w Meksyku. Dowiadujemy się z ostatnich doniesień, że 15 października przybyło do Vera Cruz 18 okrętów francuskich z ostatnimi oddziałami wojska i zapasami; jenerał Forey już był wyjechał do Orizaby, a jenerał odezwy, wedle doniesień dzienników urzędowych, wyborny podobno wpływ wywarły na usposobienie mieszkańców. W Paryżu słycać, że 18 batalion strzelców w Sztrasburgu dostawiano, że niebawem wysłanym zostanie do Meksyku okrętem Turenne, a zarazem twierdzą, że jenerałowi Lorencez dano rozkaz, żeby został w Meksyku, albowiem ma na celu le dywizji działać całkiem osobno nad brzegami zatoki karnijskiej.

Z Grecyi donoszą, że śmierć starego Grivasa jest szkodliwym ciosem dla Grecyi. Człowiek ten chorował na intrygi, bunt i spiski i nie mógł cierpieć żadnego rządu. Teraz już rozpoczął do dobre swoje praktyki i rozdawał stopnie wojskowe, rozsełał oddziały wojska niepytając się nikogo. Agenci du greckiego, jak mówią, byli u Garibaldegona, aby go spowodować do służenia sprawie greckiej; obiecał on im że skoro tydzień będzie przybędzie do nich i radził im jak najusilniej, aby usłuchali w sobie rząd republikański.

Wiadomości, które dzisiaj otrzymano z Aten, potwierdzają śmierć starego Grivasa, donoszą także o rozmaitych doniesieniach na które napotyka rząd tymczasowy z powodu dostatku pieniędzy i niekarności wojska. Wydatki publiczne zwiększają się; wojsko, które liczy 2,000 podoficerów domaga-

się awansu jest niespokojne, zwłaszcza że mu nie płacą; wielu żołnierzy sprzedało swoje broń i uciekło. Przyszły grecki będzie nadzwyczaj liczny, ponieważ zawezwano do posłowania na nim Greków mieszkających za granicą. Te, przeciw której podobno zaprotestowała Turcja, podkaniżni posłowie działają będą pod jej wpływem. Wszakże ostatniej radzie gabinetowej londyńskiej postanowiono pomimo co do sprawy greckiej mieć baczne oko na wypadki w Grecji, być każdej chwili na pogotowiu do działania i zachęcając Turcję, aby się trzymała tych samych zasad. W kołach demokratycznych paryskich mają przekonanie, że książę Leuchterski popierany silnie przez Rosyą i Francją wystąpi jako kandydat do tronu greckiego. Ze Stambułu słychać, że sułtan w istocie wstanie nienormalnym i cierpi podobno na rozkład mózgowy. Czarnogórcy srożą się z powodu blokady, które Turcy w ich kraju, na mocy ostatniego zawieszenia broni, wystawiają. Gniew ich zwrócił się przeciw Łucjąłowiczowi, który zawarłszy pokój z Omerem został pułkownikiem tureckim. Musiał on przed zemstą współrodaków uciec do Zucków.

— Profesor przy college de France Renan, który wydał języki wschodnie, wydaje temi dniami Życie Jezusa w rymu; będzie to dzieło pisane ze stanowiska czysto rozrządowego, przeciwne objawieniu.

— Król W. Emanuel wrócił do Turynu z wycieczki którą był celem przegladów wojskowych. Na cześć byłego posła austriackiego Benedettiego wyprawił wczoraj minister spraw zewnętrznych w Turynie świetną ucztę. O Franciszku II donoszą z Rzymu, że wieździe życie nader smutne; siedzi większą część dnia samotnie w pałacu, wychodzi zawsze prawie sam, a go opuściła, a że 120 osób, które z nim z Neapolu przyjechały, zostało mu się tylko jeszcze 40.

— Wspomnieliśmy w swoim czasie, że niektóre dzienniki włoskie odebrały poufne napomnienie od ministra za to, że wzięte o przyszłych wyborach, rozstrzygały tę wątpliwość, czy liczba deputowanych oznaczoną być winna podług liczby głosów wyborców, czy też podług liczby obywateli, którzy mają prawo być wyborcami, z których nadzwyczaj wielką liczbę w spisach urzędowych pominięto. Do tych dzienników należały także demokratyczny Siècle, który nie zważał jednak na inne skazówki i przedwczoraj ogłosił nowy w tym przedmiocie obszerny artykuł, prócz tego konsultacją prawną znaną przez siedmiu adwokatów trybunału paryskiego, zatwierdzoną przez przewodniczącego korporacji adwokatów Durara, oraz przez czterech byłych przewodniczących, Berryego, Favra i Ploqu'a. Wystąpienie to Siècle, chociaż trzymano się w granicach ściśle naukowych i przywoitych prawnej dyskusji ściągająco na gromy ministrów w kszalcie urzędowego przestąpienia. Umysł są tym nowym pojawem rosyjskiego postępowania z dziennikarstwem mocno rozdrażnione.

— Pisma urzędowe świadczą, że w osadzie kochinchińskiej wszystko idzie najpomyślniej, podczas gdy prywatne listy stamtąd wystawiają stan owjej osady jako dość opiekany.

— Król wirtemburski przyjechał do Nicei, celem poratowania zdrowia.

WŁOCHY.

Turyn, 17 listopada. Gazetta uffiziale ogłasza dekret, rozporządzający zniesienie stanu oblężenia w prowincjach

neapolitańskich i na Sycylii. Prefekci Neapolu i Palermu zatrzymają niektóre wyjątkowe atrybuty.

— Pamiętniki Garibaldeggo o wypadkach włoskich mają się w tych dniach pojawić. Stan zdrowia jenerała jest zadawalniający; kawał skóry jego bota wyszedł z rany, co mu wielkie sprawiło ulżenie.

— W potyczce 40 żołnierzy z 200 bandytami nad granicą prowincji Capitanata zginęło 23 wojskowych, pomiędzy nimi kapitan Rota, jeden z bojowników pod Marsalą, innych zaś z wyjątkiem 7, którzy się ucieczką ratowali, wzięto w niewolę.

— Sąd wojenny w Palermie wskazał oficera sycylijskiego Brunona na rozstrzelanie, ponieważ z szeregow armii liniowej do Garibaldeggo przeszedł.

— Minister spraw wewnętrznych zakazał dalszych przedstawień komedyi „Gli animali parlanti“ (mówiące zwierzęta).

— Pocztę apulską bandyci napadli i zrabowali niedaleko Giogi w prowincji Bari. Wiozła ona prócz znacznych sum prywatnych 20,000 dukatów mennicy rządowej.

DANIA.

Kopenhaga, 16 listopada. Dnia 12 listopada król na posiedzeniu rady stanu postanowił ustanowić rząd lokalny holsztyński. Ma on rozpocząć swe czynności w pierwszej połowie grudnia. Zasiadać będzie w Holzacji, dopóki miejsce dla niego nie urządzi się w Kopenhadze. Prezesem tego rządu ma być hrabia A. Moltke; obok niego zasiadać ma czterech radców rejencyjnych. Sekretaryat ministerstwa zostaje w Kopenhadze, inne biura przenoszą się za rządem lokalnym.

Obrot rzeczy w Prusiech zwraca na siebie uwagę Duńczyków. Dagblad et porównywa położenie Prus z położeniem państwa duńskiego pod względem wolności konstytucyjnej. Monarchia duńska, powiada Dagblad et, od lat dwunastu używa najwięcej wolności pośród państw europejskich, a jednak uczone wywody niemieckie uszczęśliwiają wciąż sąsiadów północnych skazówkami, w jaki sposób poddani króla duńskiego mają używać swego prawa. Rząd duński gotów pozwolić Holzacji i Lawenburgowi w sprawach własnych wiele więcej samorządu, niżli używa którekolwiek państwo niemieckie, a byle tylko rzesza niemiecka na to przyzwoliła, ani chwili nie będzie się ociągał w nadaniu udziału tym księstwom w prawach, jakich właściwie Królestwo i Sleswik używają pod względem spraw wspólnych całej monarchii. Dalej zestawia Dagblad et żądania Prus stawiane do rządu duńskiego, z zasadami któremi ministerstwo pruskie usprawiedliwia obrot rzeczy w własnym kraju. Dziennik ministeryalny wykazuje następnie niekonsekwenyą rządu austriackiego, który w obec Danii stawia niby w obronie zasad, jakie u siebie bez skrupułu depcze nogami.

— Z Hamburga piszą do Czasu o stanie obecnym kwestyi duńsko-niemieckiej:

W notach przesłanych do Prus i w memoryale do Austrii rząd duński odpiera roszczenia co do Szlezwiku i propozycje lorda Russella. Wyłączenie Holsztynu i Lauenburgu z pod konstytucyi ogólnej, samorząd tych prowincji co do spraw wewnętrznych, już się przeprowadza. Przenoszą do Ploen części ministeryum. Na czele rządu cywilnego stanie hr. F. Moltke. Sekretaryat łączący te księstwa z państwem będzie urzędował pod przewodnictwem ministra Hall w Kopenhadze. Taki jest plan potwierdzony przez króla. Tymczasem na uczcie daniej przez króla, do której zaproszeni byli członkowie sejmu Rigs-

daag, wnoszono toasty zapewniające króla, że po jego stronie stanie naród w chwili stanowczej; król zaś odpowiedział: że spodziewa się, iż państwo wkrótce uporządkowanem będzie i że toczący się spór rychło rozstrzygnięty zostanie. O mieszanii się obcych państw do sprawy Szlezwiku rząd duński słyszeć nie chce. Piszą wprawdzie z Berlina, że Rosya w nocy do gabinetu kopenhagskiego nastaje, aby Dania zadosyć uczyniła żądaniom Prus i Austrii co do Szlezwiku, ponieważ te państwa działały w r. 1852 jako pełnomocne Niemiec. Wszakże zapominać nie należy, że sam związek frankfurcki w swoich domaganiach nigdy nie wspominał o Szlezwiku jako nie należącym do rzeszy niemieckiej, a tém samém do kompetencyi Bundestagu, stanowiącej o sprawach li tylko niemieckich. Prusy opierają swe domaganie co do Szlezwiku na wątłych bardzo ogólnikach i na tém, że w tej prowincyi duńskiej osiedliła się pewna liczba kolonistów niemieckich, podobnie jak w Księstwie Poznańskim, wywodząc z tego prawo znieszenia Szlezwiku i wynarodowienia żywołu duńskiego. Opór stawiany przez Danią podobnym roszczeniom, uważają Prusy za gwałcenie narodowości niemieckiej, o której owa pieśń niemiecka powiada, że Niemcy sięgają, „wie weit die deutsche Zunge reicht.“ Duńczycy innego są zdania.

GRECYA.

Wiadomości z Aten sięgają do dnia 12 listopada. W Syrze i w porcie Pirejskim odbyły się demonstracje na poparcie kandydatury księcia Alfreda. Prefektem policyi ateńskiej mianowany Panos Kolokotronis. Z Carogrodu donoszą, że p. Zanos, poseł grecki, dnia 5 listopada udał się do Alego paszy aby mu wręczył notę p. Diamantopulos, z urzędowem uwiadomieniem o ustanowieniu rządu tymczasowego. Podobno Ali pasza odpowiedział, że rząd turecki nie może uznać nowego rządu w Atenach zanim się porozumie z mocarstwami opiekuńczymi. Grecka kancelarya w Carogrodzie tymczasem załatwia sprawy bieżące. Przed kilku dniami wydano ruchomości króla Ottona posłowi bawarskiemu, który go zastępuje; tylko korespondencyą króla rząd grecki zatrzymał tymczasowo, przeciw czemu zaprotestował poseł bawarski, wszelako nie poparty przez innych posłów. Ministrowie greccy zmieniają urzędników administracyjnych; starając się zachować kierunek pośredni pomiędzy stronnictwem rewolucyjnym, któreby rade wszystko zważyło, a partya konserwatywną, pragnącą działać w interesie osobistym. Zaimis zwłaszcza i Komunduros okazują się być wytrawnymi mężami stanu.

— Wedle telegramów paryskich z 17 listopada paryska France twierdzi, że rząd angielski nakłonił się znowu do kandydatury księcia Alfreda. Gdyby go wyniesiono na tron grecki, wyspy Jońskie mają pozostać pod protektoratem angielskim, ale wysłać posłów do Aten. Książę Alfred nie miałby zmienić wyznania.

— Dnia 13 listopada najznakomitsze osoby z Pireu i Syry dawały ucztę oficerom floty angielskiej, podczas której Grecy wnosili zdrowie księcia Alfreda, Anglicy toast na wolności i powodzenie Grecyi. Skoro admirał angielski wrócił na pokład, statki angielskie wywiesiły banderę grecką witając ją 21 strzałami armatniami.

Triester Ztg. z 18 listopada, donosi z Grecyi, że demonstracje przychylnie Anglikom trwają na wyspach Jońskich, a wybór księcia Alfreda może być uważany za zapewniony.

Redaktor odpowiedzialny Ludwik Jagielski w Poznaniu.

Wczoraj o godz. 6 wieczorem zakończyła żona moja **Elżbieta z Kriegrów Szmidt** doczesność swoją. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23 tm. z domu żałobnego na ulicy Król. pod nr. 17 o godzinie 3. (3603) **Floryan Szmidt.**

Obwieszczenie.

W skutek zezwolenia królewskiej rejencyi otworzenie IIej klasy w tutejszém progimnazjum, ma być powołany do zakładu jeszcze jeden Nauczyciel mający **f cultas docendi** w historii powszechniej i w języku niemieckim w wszystkich, a w językach starożytnych dla średnich klas gimnazjalnych, i posiadający zażem dokładną znajomość języka polskiego.

Pensya rocznie wynosi 450 tal. Wszyscy, którzy mają wyżej oznaczoną kwalifikacyę, wzywają się niniejszém, ażeby podania swe przesłali wraz z zaświadczeniami aż do dnia 1go grudnia r.b. na ręce prezesa kuratorjum tego zakładu, p. radcy ziemiańskiego **Funcka.** (3579) Srem, dnia 14 listopada 1862. Kuratorjum progimnazjum.

Wieczór muzyczny

N. Biernackiego

odbędzie się w **sali Bazarowej** w sobotę, 22 listopada o 7 godzinie wieczorem. Bilet po 1 tal. zamówić można w Bazarze u p. **Walentowskiego** i w składzie muzycznym p. **Łote i Rock.** (3613)

Walne zgromadzenie Towarzystwa Pomocy naukowej imienia Karóla Marcinkowskiego w powiecie Wyrzyskim odbędzie się w Nakle w hotelu p. **Kurzyńskiego** w **Czwartek**, dnia 27 m. b. o godzinie 11 przed południem. W tymże dniu wybierane będą składki za rok bieżący. [3593]

Walne zebranie Towarzystwa rolniczego powiatów średzkiego, wrzesińskiego i gnieźnieńskiego zapowiedziane w No. 263 Dziennika Poznańskiego na dzień 1 grudnia b. r. w **Wrześni**,

odracza się z powodu zebrania Towarzystwa ziemstwa kredytowego w tymże samym dniu w Środzie, na dzień 3 grudnia r. b., o czém szanownych członków Towarzystwa zawiadamia **Dyrekcya.** [3600]

W sobotę, 29 listopada r. b. odbędą się o 3 godzinie po obiedzie w **Pleszewie:**

- a) zgromadzenie Towarzystwa pomocy naukowej,
  - b) zgromadzenie Kółka;
- do licznego udziału zaprasza Zarząd. Pleszew, dnia 11 listopada 1862. [3515]

W księgarni **Mittlera** (A. E. Doepner) w Poznaniu jest do nabycia

Kwiaty

czyli **Wykład znaczeń blisko tysiąca roślin krajowych i zagranicznych w języku polskim, łacińskim i niemieckim spisanych.** (3606) Cena 5 sgr.

W księgarni **Mittlera** (A. E. Doepner) w Poznaniu jest do nabycia

Precz z gorzałką.

Powieść pouczająca dla przestrogi wszystkich stanów i każdego wieku przez **Henryka Zschokke** napisana, a teraz

spolszczona i oczyszczona i na nowo wydana przez **J. P.**

Zawsze z wódki I we winie Smutne skutki! Dużo ginie! (3607) Cena 4 sgr.

Bona, Polka, z dobrej rodziny, szuka stósownego miejsca. Dowiedzieć się można w składzie **B. Szumiński** na Wodnej ulicy. [3608]

E. S. Mittlera księgarnia (A. E. Doepnera) w Poznaniu poleca swą przez najnowsze dzieła skompletowaną **francuską i angielską bibliotekę do wypożyczenia** do łaskawego uwzględnienia.

Warunki abonamentu ustanowione są umiarkowanie. Katalogi udziela się bezpłatnie. (3605)

Syn uczciwych rodziców może natychmiast umieszczonym być jako uczeń u

M. Graupego, plac Wilhelmski No. 16. [3609]

Lampy wszelkiego gatunku naprawuje skoro i gruntownie **H. Klug,** ulica Fryderykowska 33. [3568]

Cierpiącym na oczy i potrzebującym okularów

polecają niżej podpisani wyborne swe okulary konserwujące, tak dla tych co z bliska nie widzą jak i tych co z daleka widzą, które oczy nietylko wzmacniają, ale nadto konserwują je

do zgrzybiałej starości. Damom polecamy gatlunek okularów, które są lekkie, nie cisną nosa i bynajmniej nie psują toalety na głowie.

Zamiejscowych łaskawych odbiorców upraszamy o podanie: 1) czy już używali okularów, 2) czy takowe służyć mają do czytania, czy też do dalekowiedzenia, i 3) czy też jeszcze czytać mogą cokolwiek bez okularów i w jakiej odległości? Wtenczas jesteśmy z łatwością w stanie przesłania okularów zupełnie stósownych. Następnie polecamy lornety dla dam i panów oprawne w złoto, srebro, szylkret i macieje perłową po nadzwyczaj tanich cenach.

Termometry po 15 sgr., barometry, które 24 godzin wprzód zmianę powietrza dokładnie pokazują, po 3 tal.; barometry te można także bardzo wygodnie zamiejscowym przesyłać.

Alkoholometry, termometry do zaciera, próbomierze kwasu, próbomierze perok wedle dr. Krockera, manometry, tudzież wszelkie przedmioty do tej branży należące polecają po jak najtańszych cenach

Br. Pohl, optycy w Poznaniu, ul. Wilhelmska 9. [3601]

600 tuz. chustek lnianych

korzystnie zakupionych sprzedają do Bożego Narodzenia 25%o niżej zwykłych cen handlowych.

K. SZYMAŃSKA, ul. Nowa No. 2. [3566]

LILIONESE

Wyborny ten środek upiększający działa przeciwko piegom, znakom wątrobianym, węglom, czerwoności miedzianej na nosie i usuwa wszelkie inne nieczystości skórne. Twarz, szyję, ramiona i ręce czyni tak białe jak śnieg i delikatne, działa na nie ożywiająco i odmładniająco. Za skuteczność naszej Lilonesy przyjmujemy gwarancyę, na którą odnośni kupujący otrzymają kwit gwarancyjny.

Cena butelki 1 tal., pół butelki 17 1/2 sgr. [3602] **A. Renneppennig & Comp.** Halle n/S. Wyłączny skład dla Poznania u **Z. Zadka**, ul. Nowa 5.

Zmiana lokalu.

Niniejszem donosimy, że Handel nasz żelaza, skład machin i narzędzi rolniczych przenieśliśmy z dniem dzisiejszym w Stary Rynek Nr. 7 do domu wdowy Ephraim, obok pałacu Działyńskich.

F. OBERFELT I SPÓŁKA.

[3612]

Ogłoszenie.

Wysoką szlachtę i Szanowną Publiczność uwiadomiam niniejszem unieźwienie, że od 1 października hotel pana G. A. Springera

Pod białym Orłem

objąłem. Będzie mojem nieustannem staraniem wszelkim żądaniom Szanownej Publiczności przez akuradne i rzetelne usługi zadosyć uczynić i polecam mój hotel łaskawym względem. Ostrów, w październiku 1862.

Z wysokiem szacunkiem
J. R. Schulz.
(3563)

Szanownej Publiczności posiadającej konie donoszę jak najumięniej, że posiadam przemennie wynaleziony środek do leczenia **szpatu, kółka kościannego (Schaale), stłuczenia ściąg (Sehnenklapp), choroby nogi (Stelzfuss), narostu na kości (Ueberbein), guzu przegubiowego (Hasenhacke);** jako też **ochromienia piersi i bioder i zepsutego kopyta (Hornspalten).**

Środek ten doświadczany przez kilka szkół weterynarskich i przez wyższe władze medyczne okazał się w tysiącokrotnym użyciu w praktyce skutecznym. Nie pozostają po użyciu tego środka ani bezwłosne miejsca ani szpecące blizny.

Fr. Ernst,
aprobowany weterynarz w Hali n/S.
Weterynarzowi panu Ernstowi zaświadczam niniejszom chętnie, że tenże jednego z mych koni, chorego na stłuczenie ściąg (Sehnenklapp), w krótkim czasie wyleczył, lubo wszelkie poprzednio przedsięwzięte kuracje były bezskuteczne.

Niżej podpisany poseł angielski przy niemieckim Związku poświadcza, że miał konia cierpiącego na **guz przegubiowy (Hasenhacke)** w kuracji u weterynarza pana Ernesta w Hali. Koń ten w krótkim czasie wyleczony został.

Frankfurt n. M., w wrześniu 1861. Aleksander Malet.
Weterynarzowi panu Ernstowi poświadczam niniejszom chętnie, że mi tenże konia, który od wielu lat na szpat cierpiał i w dwóch latach cztery razy był palony i ostro plastrowany, po jednorazowym użyciu maści przez niego wynalezionj w pięciu tygodniach zupełnie wyleczył.

Hr. Keyserling. Heinrichswalde.
Do Pana weterynarza Ernesta w Hali n/S.
Hanower, 29 listopada 1860.

Szanownemu Panu donoszę unieźwienie, że kuracją mego konia cierpiącego na szpat przez pana przedsięwziętą, uważać należy za całkiem pomyślną. Ponieważ konia tego od kilku tygodni używam do ciężkich robót, przyjąć należy, że ochromienie więcej nie powróci.

Weterynarzowi panu Ernstowi niech posłuży niniejsze pismo za świadectwo, że wynaleziona przez niego maść przeciwko szpatowi itd. okazała się w naszym użyciu jęj wyborną i przewyższa wszelkie dotąd znane środki, przeto polecić ją można jak najgoręcej panom właścicielom koni.

Kusenaek, Reich. Schubring, Lauscha, weterynarz 1 klasy, weterynarze aprobowani, weterynarz 1 klasy, 1 pułk dragonów, 3 pułk kirasjerów.

Weterynarzowi panu Ernstowi poświadczam chętnie, że jednego z mych koni wyleczył całkowicie z szpatu w przeciągu 5 tygodni.

Do Pana weterynarza Ernesta w Hali n/S.
Pr. Hawa, 16 marca 1862.
Na życzenie pańskie donieść Mu mogę z ukontentowaniem, że przez jednorazowe użycie pańskiego środka koń mój zupełnie od szpatu uleczonej został.

Szanowny Panie kolego!
Pr. Hawa, 12 września 1862.
Na życzenie interesowanych i po przekonaniu się, że pierwsze przesyłki nowj pańskiej maści przeciwko nadpsuści kości nader zadawalniające wydały rezultaty, pozwałam sobie upraszać, ażebyś mi Pan odwrotnie przysłał nową przesyłkę swego środka biorąc zakład pocztowy.

Teodor Lehn, kwal. weterynarz powiatowy.

20 tal. nagrody

osięgnie ten co dostawi do Dom. Jankowa pod Pleszewem **parę karych koni**, klacz i wałacha, oba bez odmiany, silnej budowy, Sletnie, około 4 cale wielkości mające, a które w nocy z 15 na 16 b. m. ze stajni skradzione zostały.
Wł. Zakrzewski. [3604]

Angielski Porter

i **wina czerwone** wprost z Bordeaux, poleca Handel wina
Antoniego Pflznera
[3619] Poznań, Stary Rynek No. 6.

Skład mój herbaty

zaopatrzylem znowu starannie; mianowicie polecam gatunki po:
8, 10, 12, 16 złp.
jako istotnie przednie.
[3611] **J. N. Leitgeber.**

PRZYBYLI DO POZNANIA

Dnia 19 listopada.
BAZAR. Panie Zakrzewska z Osieka, Gutowska i w. dóbr Mielewski, bracia Krzymiński i Zubiński z Król. Polskiego, Dydyński z Stowikowa, Chłapowski z Szóldr, Jaraczewski z Lipna, Łącki z Konina.
HOTEL DU NORD. Wł. dóbr Skarzyński z Spławia, Chłapowski z Sośnicy, Biegański z Łukowa, kapitalista Wasilewski z Kościana.
HOTEL PARYSKI. Wł. dóbr Skorzewski z Komorza, dr. Wiśniewski z żoną z Miłosławia, inspektor Burghard z Polskiejwsi.
STERNA HOTEL EUROPEJSKI. Wł. dóbr Biel z Wismaru, kapitalista Alvensleben z Berlina, pani Eckhardt z Stuttgartu, dzierżawca Hartwig z Teltowa, agent Lutter z Hamburga, kupiec Gross z Lipska.
OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI. Rolnik Łukowski z Górn. Szląska, dzierżawca Burghard z Węglewa, dekarze Fiedler i Linke z Szczecina, posiadziciel fabryk Teichmann z Wrocławia, w. dóbr Walińska z Rostworowa.
MYLIUSA HOTEL DREZDEŃSKI. Wł. dóbr baron Bethmann-Hollweg z Runowa, kupcy Michaelis z Berlina, Musterts z Elberfeldu, Reiss z Wrocławia, Sell i Gerwais z Szczecina, Hagmann z Brunświku, Rogaziński z Głuchowa, Uhlmann z Lipska.
POD CZARNYM ORŁEM. Panna Kiesewetter i w. dóbr Kiesewetter z żoną z Kleszczewa, inspektor Schulz z Strzałkowa, pani Niemczewska z Targowjgórki.

Wiadomości handlowe.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.
Dnia 19 listopada.
Żyto: na list. 41, list-gr. 40, gr-st. 39 3/4 pl. 39 3/4 żąd., sty-luty 39 3/4 pl. 39 3/4 żąd., luty-marz. 39 3/4 pl. 40 żąd., na wiosenną odstawę 39 3/4 tal. pl. Okowita: niższe ceny, na list. 13 1/2 pl. 14 żąd., gr. 14-1/2, st. 14 1/2, luty 14 1/2, pl. 14 1/2 żąd., marz. 14 1/2 pl. 14 1/2 żąd., kw. 14 1/2, tal. pl.
Berlin, 18 listopada.
Pszenica: w miejscu 25 sześli 63-73 tal. piac. wedle jakości. Żyto: w miejscu 2000 funtów 48-49 1/2, na list. 43 1/4-49, list-gr. 46 3/4-47, gr-sty. 46 pl. 46 1/4 żąd., na wiosenną odstawę 44 1/2-3/4 tal. pl. Jęczmień: wielki w miejscu 25 sześli 36-41 tal. Okowita: w miejscu 1200 funtów 22-25 pl., na list. 22 3/4 żąd., list-gr. 22 1/2-1/4, na wiosenną odstawę 22 1/4-1/2-5/8 pl., maj-czer. 23 tal. żąd. Oljé rzepiowy: w miejscu 100 funt. bez beczki 14 1/2 żąd., na list. 14 1/2-5/24, list-gr. 14-1/2-1/12 pl., gr-sty. 14 żąd., kw-maj 13 3/4-10-5/24-5/8 tal. pl. Oljé lniany: w miejscu 13 3/8 tal. Okowita: w miejscu 8000% Tral. bez beczki 15 1/2-1/2, z beczką na list, list-gr. i gr-sty. 15 1/2-1/4 1/3, sty-luty 15 1/2-1/3, kw-maj 15 1/2-2/3-3/4, maj-czer. 15 1/2-16-1/24 tal. pl.

Wrocław, 18 listopada.

Na targu:	piękna sgr.	śred.	posled. sgr.
Pszenica biała	80-82	76	70-74
" żółta	74-76	72	69-71
Zyto	55-56	54	52-53
Jęczmień	40-42	39	36-38
Owies	26-27	25	23-24
Groch	52-55	50	47-49

Na giełdzie: Żyto: ceny mało co zmienione na list. 43 1/2-3/4, list-gr. 42, gr-st. 41 1/2, kw-maj 41 1/2, tal. pl. Owies: na list. 20, kw-maj 20 1/2, tal. pl. Oljé rzepiowy: ceny mało co zmienione wyp. 200 cent, w miejscu 14 1/2, żąd., na list. 14 1/2, list-gr. 14 pl. gr-sty, sty-luty, luty-marz. i marz kw. 14, kw-maj 13 3/4, żąd. 13 1/2 tal. pl. Okowita: mocniej się trzymała w cenie, wyp. 12,000 kwant w miejscu 14 1/2, na list, list-gr. i gr-sty. 14 1/2, sty-luty 14 1/2, luty-marz. 14 1/2, marz-kw. 14 1/2, kw-maj 14 1/2, pl. 14 1/2 tal. żąd.

Szczecin, 18 listopada.

pel 65-67, brunatna polska 65 68 tal. pl.	Zyto
41 1/2, tal. pl.	48 1/2-1/2 pl., list-gr. 47 żąd., na wiosenną odstawę 44 1/2 pl. 44 3/4, tal. żąd. Jęczmień: w miejscu 31-33, pomorski 34 tal. pl. Owies bez obrotu. Oljé rzepiowy: wyższe ceny, w miejscu 14, na list. 14 żąd. 13 3/8 pl., kw-maj 13 3/8, 13 1/2 tal. żąd. Oljé lniany: w miejscu z beczki 13 3/4 żąd., na kw-maj 12 1/2 tal. pl. Okowita w miejscu bez beczki 15 1/2-5/12, z beczką 15 1/2, 14 3/4-5/8, list-gr. 14 1/2-1/2, sty-luty 14 1/2, na wiosenną odstawę 15 1/2-1/6 tal. pl.

Bydgoszcz, 18 listopada.
Pszenica: wędpec 56-64 tal. Żyto: 40-42, Jęczmień: wielki 30-34, mały 26-30 tal. Owies: szaf. 27 1/2 sgr. Groch na obrok wędpec 36-38, gotowania 38-40. Rzep: 90-95. Rzepak: 90-100. Okowita: 8000%, Trallesa 15 tal. pl.

CENY TARGOWE
w mieście Poznaniu.

	od	do	dnia
	tal.	sg.	19 listopada 1862
Pszenicy pięknej szfl. 16. grn.	2 15	—	2 18
" średniej "	2 11 3	—	2 12
" ordynar. "	2 2 6	—	2 6
Żyta ciężkiego "	1 22 6	—	1 23
" lżejszego "	1 17 6	—	1 20
Jęczmienia dużego "	1 10	—	1 13
" małego "	1 5	—	1 10
Owsa "	—	24	—
Grochu do gotow. "	—	—	—
" na paszę "	1 15	—	1 17
Rzepiu zimowego "	—	—	—
Rzepliku zimowego "	—	—	—
Rzepliu letowego "	—	—	—
Rzepliku letowego "	—	—	—
Tatarki "	1 5	—	1 10
Perok "	—	11 6	—
Masła, garn "	2 7 6	—	2 20
Koniczynny czerw "	—	—	—
Koniczynny biały "	—	—	—
Siana, cent "	—	—	—
Słomy, "	—	—	—
Oljé, "	—	—	—
Spiritusu (beczka 100 kw.)	—	—	—
80% Tral. dnia 18 listopada	13 25	—	14
dnia 19 "	13 25	—	14

KURS GIEŁDY W BERLINIE.

	%	ag-dano.	plano.
Polsk. obligi skarbowe	4	85 1/4	—
— Cert. A. 300 zł.	5	—	95
— B. 200 zł.	—	—	24
— Lis. z n w R.S.	4	—	88 1/2
— Ob. cztk. 500 zł.	4	94	—
Plenładze.	—	—	—
Frydrychsdy.	—	113 1/4	—
Lujdory	—	—	109 3/8
Złota. funt. cel.	—	—	459 1/2
Srebra dito	—	—	30
Saskie bil. kas.	—	—	99 1/8
Niem. banku.	—	—	—
— płać w Lipsku	—	—	99 1/8
Austr. bank.	—	—	82 1/2
Polskie bil. bank.	—	—	89
Disk. bank. od weksli	—	—	4 7/8
Akcyje kolei żelaznych.	—	—	—
Berlin-Anhalt.	4	—	143 1/2
Berlin-Hamb.	4	—	121
Berl.-Poczd.-Magd.	4	—	216
Berl. Szczecin.	4	—	131 1/2
Wrocl.-Freib.	4	—	138 1/4
— najnow.	4	—	—
Brzeg-Niskie.	4	84	—
Koźło-Bogumin.	4	84	—
— pierwot.	4 1/2	94	59 1/2
Dolno-Szl.-March.	4	99	—
Dolno-Szl. kol. pob.	4	—	64 3/4
— pierwot.	5	—	—
Pótn. Fryd.-Wilh.	4	—	62 1/2
Górno-Szl. A. i C.	3 1/2	—	163 3/4
— Litt. B.	3 1/2	149	—
Opol.-Tarnowic.	4	—	61
Starogr.-Pozn.	3 1/2	112	—
Akcyje bank. i kredyt.	—	—	—
Berl. Stow. kas.	4	—	117

	%	ag-dano.	plano.
Berl. Tow. hand.	4	95	—
Gdański bank. pryw.	4	—	105
Dysk. Udział kom.	4	—	99 3/4
Gota. bank. pryw.	4	—	89
Hanow. dito	4	—	99 1/2
Królew. dito	4	100	—
Lipsk. Stow. kred.	4	—	80 1/2
Magd. bank. pryw.	4	90	—
Pomor. bank. rycer.	4	—	95 1/2
Pozn. bank. pryw.	4	—	98 1/2
Prusk. udz. bank.	4 1/2	—	122
Szląsk. Stow. bank.	4	—	100
Akcyje przemysłowe.	—	—	—
Berl. fab. kol. żel.	5	—	98
Minerwy Szląskiej.	5	—	27
Concordia.	4	—	110 3/4
Magd. assek. ogn.	4	—	500
Obligacje z prawem pierwszeństwa.	—	—	—
Berl.-Anhalt.	4	—	100 3/4
—	4 1/2	—	100 3/4
Berl.-Hamb.	4 1/2	99 3/8	—
— II. Em.	4 1/2	—	—
Berl.-Poczd.-Mag. A.	4	—	99
— Litt. C.	4 1/2	98	—
— Litt. D.	4 1/2	—	—
Berl.-Szczecin.	4 1/2	—	—
— II. Em.	4	—	97 1/2
Koźło-Bogumin.	4	92 3/4	—
— III. Em.	4 1/2	—	—
Dolno-Szl.-March.	4	—	98 1/2
— konwen.	4	—	98 1/2
— III ser.	4	—	98 1/2
— IV. ser.	4 1/2	101 1/2	—
Pótn.-Fryd.-Wilh.	4 1/2	—	—
Górn.-Szl. Litt. A.	4	—	—
— Lit. B.	3 1/2	88 1/4	—

	%	ag-dano.	plano.
Lit. D.	4	—	97 1/2
Lit. E.	3 1/2	—	85 3/8
Lit. F.	4 1/2	—	101 3/4
Starogr.-Pozn.	4	—	—
— II. Em.	4 1/2	—	101 1/2
KURS GIEŁDY W WROCŁAWIU.	—	—	—
dnia 18 listopada.	—	—	—
Papery i plenładze.	—	—	—
Dukaty	—	—	95 1/4
Frydrychsdy.	—	—	—
Lujdory	—	—	109 1/2
Polskie bil. bank.	—	—	89 1/3
Aust. banknoty.	—	—	—
Nowa Waluta Austr.	—	—	82 3/8
Wrocław. obl. miejskie	4	—	—
Poznań. list. zastaw.	4	104 1/2	—
— nowe.	3 1/2	—	98 3/4
— nowe.	4	—	99 1/4
— Listy Rent.	4	—	99 1/4
Szląskie list. Zast.	3 1/2	—	95 1/2
— nowe Lit. A.	4	—	101 1/2
— nowe.	4	—	101 1/2
Lit. B.	4	—	102 1/4
Lit. C.	4	—	101 1/2
— Listy Rent.	4	100 1/2	—
— Oblig. prow.	4 1/2	—	—
Polskie Listy Zast.	4	—	88 1/8
— now. Emis.	4	—	—
— Oblig. skarb.	4	—	—
obl. czastk. à 500 zł.	4	—	—
Austr. pożycz. narod.	5	67 3/4	—
Minerwy akcyje.	4	—	—
Szląski bank.	4	—	100
— tow. assek. ogn.	4	—	—
Akcyje Szląsk. kolei żel.	—	—	—
Freiburg.	4	138 1/4	—
— now. Emis.	4	—	—
— obl. z praw. pierw.	4	97 3/4	—

	%	ag-dano.	plano.
Głog.-Żegan.	4	—	—
Brzeg-Niskie.	4	84 1/4	—
Doln.-Szl.-March.	4	—	—
— z pr. pierw.	4	—	—
Górno-Szl. Lit. A. i C.	3 1/2	163 3/4	—
— Lit. B.	3 1/2	149 1/4	—
— obl. z pr. pierw.	4	97 3/4	—
— Lit. D.	3 1/2	102	—
— Lit. E.	4 1/2	86 1/4	—
Opol. Tarnowic.	4	60 3/8	—
Koźło-Bogumin.	4	60 1/4	—
— obl. z pr. pierw.	4 1/2	—	—
KURS STOW. KUP. W POZNANIU.	—	—	—
dnia 18 listopada.	—	—	—
Pozn. List. Zastaw.	4	—	—
— nowe.	3 1/2	—	99
— nowe.	4	—	98 3/4
Pozn. List. Rent.	4	—	99 1/4
— akc. bank. prow.	—	—	98 1/2
— obl. prow.	5	—	—
— obligacje pow.	5	—	—
— obl. mel. Obry.	5	—	98
— obligi pow.	4 1/2	—	98
— obl. miejsk. II. Em.	4	—	98
Prusk. obl. skrb.	3 1/2	—	99 1/2
— pożycz. skarb.	4	—	102
— dobr. pożycz.	4 1/2	—	107
— pożycz. skarb.	4 1/2	—	107
— pożycz. z premia.	3 1/2	—	126 1/2
Szl. List. Zast.	3 1/2	—	—
Zach. Prusk.	3 1/2	—	—
Polskie.	4	—	88 1/2
Górno-Szl. ak. kol. żel.	—	—	—
— obl. z pr. pierw. E.	—	—	—
Star.-Pozn. ak. kol. żel.	—	—	88 1/2
Polskie banknoty.	—	—	—
Zagraniczne banknoty	—	—	—